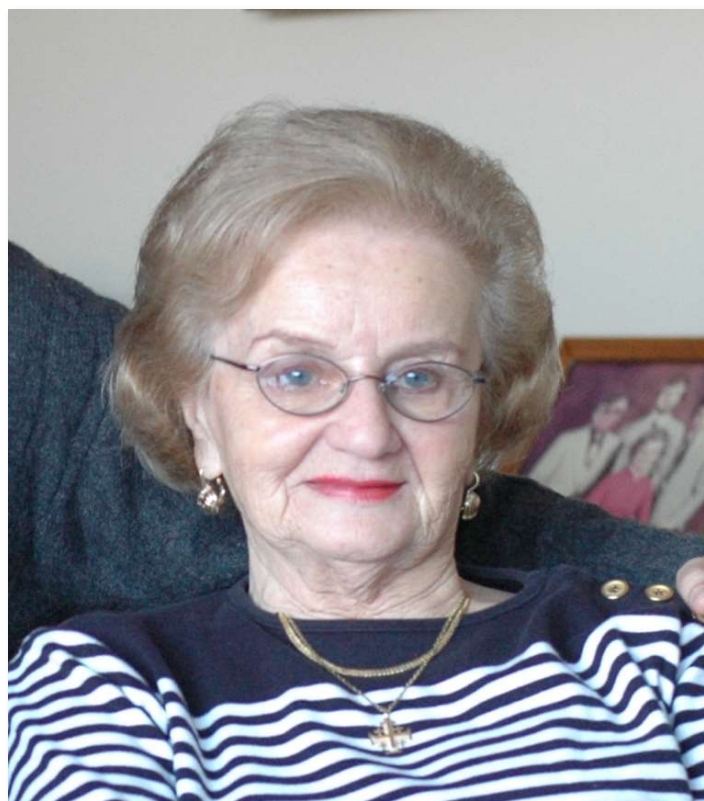

Слава во вишніх Богу, і на землі мир, в людях
благовоління.

Життя Ярослави Ґудзяк

Ярослава Гудзяк народилася 11 лютого 1926 року в містечку Золочів в родині Михайла (1898–2002) і Оксани (1898–1944) Шипулів (з дому Скорна).

Михайло Шипула, ветеран Австрійської і Української Галицької Армії, був майстром-ковалем. Зморений, повернувшись з розбитого італійського фронту, де служив в угорській артилерійській частині, він відразу зголосився до лав УГА і брав участь у боях на Правобережній Україні. Батько Ярослави був практичний і ефективний в своїх починах. У час двох світових воєн зберігав принципи, гідність і життя - свої та родини. Мав високе почуття громадської відповідальності, був твердим спокійним патріотом і в усьому зберігав тонкий гумор.

Родина: мати і троє доньок — Ірина (1924 р. н.), Ярослава (1926 р. н.) і Стефанія (1929 р. н.) — жила просто, але забезпечено і достойно. Просили і отримували Боже благословення.

Все своє життя Ярослава зберігала сокровенні спогади про щасливе золочівське дитинство. Погідність і стійкість духа, легкість у спілкуванні вона винесла з родинного кола, яке забезпечувало затишок і шляхетні стосунки. Оксана Шипула була ніжною, але рішучою, взірцевою мамою і господинею, ніколи не жаліла труду для сім'ї. Вона з повною віддачею піклувалася всестороннім вихованням доньок. Дівчатка були виплекані, в суконочках, з накрохмаленими білими фартушками, з гарно заплетеними косами, прикрашеними стрічками. Дідусь по маминій стороні - Петро Скорний – був поляком і римо-католиком, проте вирішив свої останні роки прожити не з синами-поляками, а з донькою-українкою. Його статечна присутність у домі була важливою протягом перших років життя внучок, з яких Ярослава була дуже любленою, здобуваючи прихильність дідуся своєю господарністю. Взимку щоденно зранку по дорозі до костела, дідо ніс дівчаткам течки, щоб їм в руки не було зимно. Він часто читав Святе Письмо польською мовою, і родина влаштовувала для нього свята за Григоріанським календарем. В родині панувала міжетнічна толерантність.

Дівчата отримали ґрунтовну початкову освіту. Вагомий вплив на духовне становлення Ярослави мала праця Сестер-Службниць Непорочної Діви Марії в золочівській захоронці для дітей. В «Рідній школі» навчали такі світоці як відомий письменник Роман Завадович.

Бурхливі роки війни драматично і трагічно позначилися на родині Шипулів. Глибоке негативне, брутальне враження на молоду Ярославу справила радянська окупація 1939–1941, під час якої батько, переслідуваний НКВД, мусів емігрувати закордон. Михайло Шипула втік по той бік кордону згідно з Пактом Рібентропа–Молотова, тому що НКВД вимагало від нього, від рядового, але загально шанованого громадянина, співпрацювати і доносити на сусідів, що для нього було неприпустимо. Таким чином родина протягом півтора року була без батька, і в складних обставинах радянської окупації Галичини мама сама давала раду з утримуванням і вихованням трьох доньок-підлітків. Над головою висіла постійна небезпека евакуації чи депортації на Сибір.

Особливо важким спомином лишився кінець цієї окупації, коли в Золочівському замку радянські сатрапи з невимовною жорстокістю закатували більше ніж 750 провідних громадян — священників, адвокатів, учителів, підприємців — та просто патріотичних українців, жителів Золочівщини.

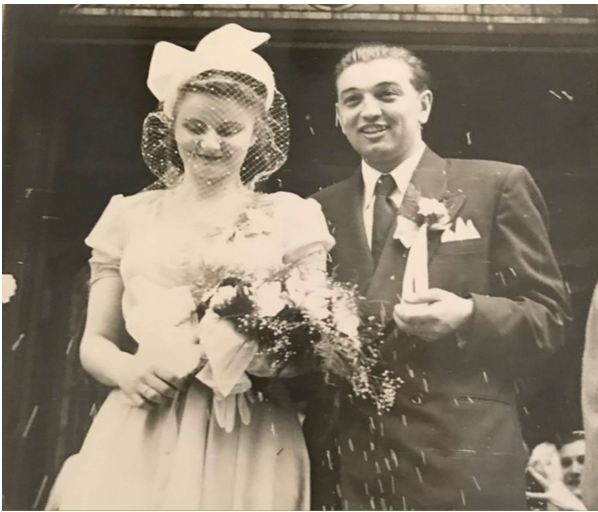
За німецької окупації Ярослава навчалася в торгівельній школі в рідному містечку. Протягом навчання спілкувалася не лише з українцями і поляками, але також з євреями, жаклива доля яких травмувала душу молодій дівчині. Родина також намагалася допомогти сусідам – жертвам Голокосту. В складних повоєнних обставинах годі було здобувати подальшу освіту, адже треба було працювати, щоб забезпечувати себе.

Старша сестра Ірина долучилася до підпілля національного спротиву, згодом вступила в УПА, і в лютому 1945 року загинула за волю України. Місце її загибелі і поховання досі невідоме. Ярославу батько не пустив до підпілля, і родина вже в березні 1944 року залишила Золочів, виїжджаючи найнятою вантажною машиною. Таким чином розпочався безповоротний процес повільної міграції на захід. Після кілька місячного перебування в Старому Самборі родина виїхала автом до Команчі, а згодом товарним поїздом з Польщі до Австрії.

Шипули опинилися в містечку Дорнбірн на заході Австрії, де 21-го жовтня несподівано на 45 році життя упокоїлася мама Оксана. Це був черговий, болісний удар для родини біженців. В Дорнбірні, де була невеличка українська громада, Ярослава та Стефанія працювали в текстильній фабриці. Ярослава в Австрії стала пластункою. Протягом цілого життя залюбки читала статті і книжки різними мовами, крім українською та

англійською, ще й польською, російською та навіть німецькою. Була зі сестрою Стефанією та своїм майбутнім чоловіком любителями кіно, музики, зокрема опери.

В червні 1949 року Михайло Шипула з доньками і колом родичів переїхали до Сполучених Штатів Америки, до Нью-Йорка. Близькі стосунки з батьком і сестрою Стефанією характеризували подальше життя Ярослави. В різний спосіб Стефанія виявляла сестрі свою тиху практичну підтримку і моральну солідарність. Обмін дарами був глибоким, постійним і взаємним.

В Нью-Йорку, під церквою, Ярослава познайомилася з молодим емігрантом, дентистом з Помор'ян Олександром Гудзяком, який приїхав до Америки в 1950 році після завершення студій в Мюнхені. Вони одружилися 1-го липня 1951 року в Церкві св. Юра. На скромному весіллі, яке відбулося на родинній квартирі, було 15 осіб. Поки Олександр продовжував студії і нострифікував свій диплом в Нью-Йоркському університеті протягом 1951–

54 рр., Ярослава працювала в Нью-Йорку на виробництвах годинників та коробок шоколадної фірми Клайн (Klein), де було чимало нових українських емігрантів. Невдовзі після завершення студій молодого стоматолога призвали до війська, бо під час Корейської війни американській армії бракувало медичного персоналу. Проте, молоде подружжя направили не до Кореї, а до Німеччини, де вони прожили два з половиною роки. Олександр служив в американському військовому шпиталі (1955–57), і завершив службу в ранзі капітана.

Молода пара мешкала на військовій базі, і Олександр, як офіцер і лікар, отримував добру заробітну плату в повоєнній Європі, яка ще ставала з колін. Подружжя мало нагоду багато подорожувати, вони відвідали майже всі західноєвропейські країни. Людям, які пережили жахіття війни і приїхали до США практично без нічого, служба в американській армії в Німеччині дозволила матеріально стати на ноги та була прекрасною можливістю знайомитися з багатющою європейською культурою. Однією неприємною згадкою залишилася автоаварія, після якої Ярослава три місяці перебувала в лікарні і усе життя переживала рецидивні болі ноги.

Після закінчення військової служби, Гудзяки повернулися до Нью-Йорка, але відразу ж почали шукати спокійніше місце для постійного поселення. Об'їхавши різні міста штату Нью-Йорк, зупинили свій вибір на містечку Сіракузи, яке має горбистий ландшафт, прекрасні парки, доволі велику українську громаду і греко-католицьку спільноту (тоді близько 600 родин). В Сіракузах доктор Гудзяк придбав стоматологічний кабінет, в якому протягом наступних чотирьох десятиліть розвинув плідну практику. Згодом, український дентист став одним з найпопулярніших зубних лікарів у місті. Крім професійних успіхів, Олександр мав хист до інвестицій в нерухомість та на біржі.

Спочатку пара поселилася біля церкви святого Івана Хрестителя, збудованої емігрантами ще під час Першої світової війни, але незабаром розпочала будівництво свого дому на окраїнах міста. Ярослава займалася плануванням будинку, до якого подружжя переїхало в 1959 році.

Після буремних і трагічних років дитинства і юності, життя подружжя складалося добре, але бракувало одного – минав десяток років подружнього життя, а Господь не благословляв дітьми. Пара вже почала конкретні заходи для усиновлення, але в листопаді 1960 року народився син Борис, а в березні 1962 – Марко.

Батьки вкладали максимум у виховання синів: шляхетний домашній порядок, духовні практики, якнайкраща освіта, повне ангажування в українське громадське життя, різні види спорту, часті подорожі по Північній і Південній Америці та Європі, що поєднували навчання і відпочинок.

Ярослава за своєю природою була діяльною ідеалісткою. Вона була активною в батьківському комітеті «Школи українознавства», у так званому Пластприяті-і (організація, що підтримувала виховну працю «Пласту»), була прихильницею спортивного клубу «Сокіл-Сіракузи», що розвивав лижний спорт. Особливу увагу і час Ярослава присвячувала Союзові Українок Америки, відділові в Сіракузах, але й також зустрічам округи та брала участь у всеамериканських з'їздах, на які любив

їздити також і її муж. Протягом 15 років Ярослава очолювала Сіракузький відділ СУА, в якому в різний час виконувала секретарські та інші обов'язки. Жодні імпрези не відбувалися без її активної участі: продаж печива, літературні вечори, стипендійні акції. Дім Гудзяків часто гостив доповідачів та подорожуючих, що приїжджали з ініціативи СУА, чи інших сіракузьких організацій на святочні академії, ювілеї, концерти, виступи чи інші громадські збори.

Ярослава нечасто брала на себе видиму публічну роль, не була вона промовцем, але завжди займалася систематичною організаційною працею. Вона мала лагідний, але цілеспрямований педагогічний хист. Наприклад, коли вона підходила до групи діяспорних дітей, то вони неодмінно переходили на українську мову – не зі страху, а з поваги до усміхненої пані Славці. Вона привітним словом і теплим дотиком здобувала пошану і довіру дітей і молоді. Елегантна без показовості, вона вносила тиху легкість, гідність і мир в кожну ситуацію. У неї не було ворогів. Як і вдома, так і на громадській ниві, Ярослава була точною, акуратною, відповідальною і відданою. Зазвичай під час підготовки громадської імпрези вона приходила першою і йшла останньою, щоб усе впорядкувати. При цих нагодах мама синам з усмішкою вручала з нагоди свята мітлу.

До 87-го року життя пані Слава була за кермом. Одним з її добровільних служінь було возити священика на відвідини до хворих парафіян. Її пильний погляд завжди зауважував людську біду і відчуження, для неї природно було примиряти, вітати, простягати руку допомоги. На Святвечір запрошувала в родинне коло самотніх людей, а своїх синів на вечірках заохочувала запрошувати до танцю дівчат, яких з тих чи інших причин чомусь не запрошували.

У 70-тих, 80-тих і 90-тих роках минулого століття разом з чоловіком, Ярослава Гудзяк була учасницею всеамериканських та світових з'їздів: лікарського товариства, Союзу українок, Світового конгресу вільних українців, Світової федерації українських жіночих організацій. Вони не пропускали святкувань в Римі, що їх

організовував патріарх Йосиф Сліпий, а згодом часто відвідували незалежну Україну. Годі перелічити всі організації і добродійні цілі, які морально і матеріально підтримувала родина Гудзяків. Нерідко Ярослава була ініціатором цих щедрих пожертв: Союз українок і його Український музей в Нью-Йорку, українські стипендійні акції, підтримка дисидентів та ініціатив патріарха Йосифа, Фонд катедр українознавства і український Гарвард, Сіракузька парафія, Стемфордська єпархія, Пласт і т. д. Протягом останніх десятиліть лєвова доля жертвності подружжя, а після смерті доктора Олександра в 2006 році, самої Ярослави, була скерована на потреби Українського католицького університету, над розвитком якого протягом двох десятиліть працював їх син Борис – священик, а згодом єпископ Української Греко-Католицької Церкви в Франції, Бельгії, Нідерландах, Люксембурзі та Швейцарії.

Молодший син – Марко – є шанованим хірургом-урологом і разом з дружиною Ромою (з Когутяків) мешкає в Детройті. Виняткову втіху Ярослава мала від гарно вихованих внуків Катерини, Григорія і Захарія. Бабця завжди пишалася тим, що її внуки – вже друге покоління народжене в Америці – дуже добре вчилися, говорять українською, належать до нашої Церкви, закінчили «Школу українознавства» і є активними пластунами.

Життєвий шлях Ярослави був непростий, але благословенний. Великою підтримкою протягом цілого життя була рідна сестра Стефанія Шипула, яка далі мешкає в Нью-Йорку. Ярослава Гудзяк в різних країнах і через різні перипетії, вмiла жити, творити благородну атмосферу, давати життя.

Останні роки були позначені немiччю похилого віку, але і їх характеризували погiдність та стійка духовна постава. Дбайлива, подиву гiдна увага, спів, і зокрема молитва жінок–опікунок, під керівництвом Наді Пісьо, наповнювали початок десятого десятка правдивою милістю. До останку пані Слава кожної неділі та свята була на богослужіннях в церкві святого Івана Хрестителя в Сіракузах—а до того, в п'ятницю, у перукарні.

Для Ярослави Гудзяк Бог і молитва, родина і громада, Україна та потреби ближніх були високими пріоритетами, які вона цілісно інтегрувала у своє життя. Пані Ярослава вмiла спокійно і ніжно підтримувати, піднімати, заохочувати. Цим даром вона щедро ділилася протягом всього свого життя.

